

...nasz kraj nosi nazwę Polska

Mieszkańcy Polski to potomkowie Słowian - wielkiej grupy narodowej (jednej z największych), która zajęła znaczny obszar Europy. Był to lud bardzo tajemniczy i choć szybki postęp nauki pozwala obecnie dość dokładnie śledzić historię człowieka, to jednak życie naszych słowiańskich przodków ciągle pozostaje zagadką.

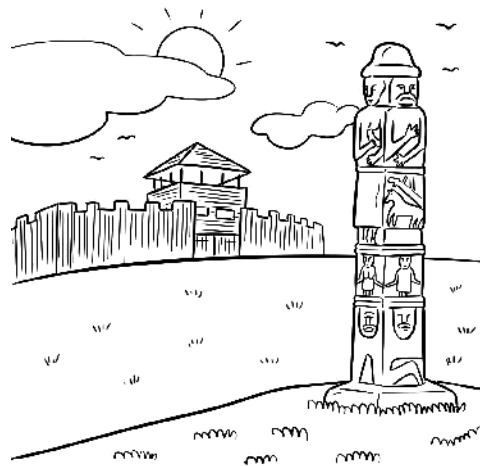

Nie do końca wiadomo, skąd się wzięli. Być może ich kolebką jest jezioro Aral w Azji Centralnej. W Macedonii i nad Adriatykiem Prasłowianie pojawili się ponad 10 000 lat p.n.e. Nie ma jednak wśród naukowców zgody, kiedy nasi praprzodkowie dotarli na tereny między Wisłą, Łabą i Odrą, gdzie osiedlili się na stałe. Jedni uważają, że na naszych ziemiach pojawili się bardzo wcześnie, bo już około 5000 lat p.n.e. Inni przypuszczają, że było to znacznie później, bo w IV w. n.e. Są też tacy, którzy twierdzą, że Słowianie nie wywodzą się z Azji, tylko z Europy.

Jest też wiele hipotez, skąd się wzięła nazwa „Słowianie”. W parusetletnich źródłach historycznych Słowianie są nazywani Antami, Sklawinami czy Wenedami. Dlaczego jednak nasi przodkowie sami określali siebie „Słowianami”? Być może termin ten oznacza „swoi ludzie”? Albo pochodzi od wyrazów „wolny”, „swobodny”? Może od wyrazu „slova”, czyli błoto lub od wyrazu „słowo”? Tego naprawdę nikt nie wie...

Natomiast większość naukowców zgadza się, że plemiona słowiańskie to głównie rolnicy, którzy przemierzali Europę w poszukiwaniu dobrej ziemi uprawnej. Woleli leśne tereny w pobliżu rzek i jezior, dlatego osiedlali się daleko od stepów. Tworzyli osady, zwane „opolami”, w których mieszkali spokrewnione ze sobą rody. Kilka opoli tworzyło plemię, które się z czasem rozwijało i rosło w siłę. Gdy tworzyło się nasze państwo, znaczenia nabrały bogate i duże plemiona. Wiślanie mieszkali w górnym biegu Wisły, a Mazowszanie w środkowym. Kujawianie na Kujawach, Pomorzanie na Pomorzu, a Ślężanie na Śląsku. I najważniejsi, Polanie, zajmowali ziemie w dolinie Warty. Nazwa tego plemienia pochodzi najpewniej od określenia „mieszkańcy pól” i większość badaczy uznaje ją również za źródłosłów nazwy naszego kraju. To właśnie Polanie mieli doprowadzić do powstania państwa polskiego, rozszerzając swoje wpływy na sąsiednie terytoria. Z nich również wywodziła się dynastia Piastów – pierwszych historycznych władców Polski.

Wszystkie słowiańskie plemiona zamieszkujące tereny dzisiejszej Polski miały wspólne cechy. Panował w nich patriarchy, czyli ustrój społeczny, w którym dominującą rolę pełnił mężczyzna, sprawujący silną władzę. Dawni Słowianie byli rolnikami i pasterzami, umieli dbać o swoje ziemie i bydło. Żyli w zgodzie z przyrodą, dużą wagę przywiązywali do zjawisk meteorologicznych, Słońca i Księżyca. W odróżnieniu od innych europejskich plemion, panowała wśród nich równość społeczna, wszystkie decyzje wspólnie podejmowała starszyzna plemienna. Dopiero później pojawił się książę i oddani jemu wojownicy. Jeszcze przez długi czas zarówno on, jak i sędziowie czy władze plemienne byli wybierani na wiecach w powszechnym głosowaniu.

Dla Słowian rodzina była bardzo ważna, wszyscy z wielkim poważaniem odnosili się do najstarszych w rodzie. Z oddaniem opiekowano się osobami chorymi i niedołącznymi. Nasi przodkowie byli ludem gościnnym i tolerancyjnym, szanowali przybyszów z obcych stron. Lubili zabawę, w czasie której towarzyszyła im skoczna muzyka. Grali na piszczałkach, grzechotkach, rogach, bębnach i gęślach. Ślady tych muzycznych upodobań odnajdujemy w ludowych oberkach, krakowiakach, polkach czy kujawiakach.

A jak porozumiewali się Słowianie? Do dzisiaj dotrwało kilkanaście języków, którymi mówią ludzie w krajach uważanych za słowiańskie. Ze względu na duże podobieństwa podzielono je na trzy grupy:

1. południowosłowiańska: język bułgarski, macedoński, serbski, chorwacki, słoweński,
2. wschodniosłowiańska: język rosyjski, białoruski i ukraiński,
3. zachodniosłowiańska: język dolnołużycki, górnołużycki, czeski, słowacki i polski.

Wyobraź sobie, że jeszcze w IX wieku naszej ery, przejeżdżając trasę wiodącą od Zatoki Fińskiej, przez Bałtyk w kierunku Peloponezu, można było się porozumieć praktycznie jednym językiem, bo wszędzie mieszkali Słowianie. Dzisiaj nie jest to już takie proste, chociaż wymienione wyżej języki nadal są do siebie bardzo podobne. Słowianie to wciąż jedna, wielka rodzina, a my – Polacy – jesteśmy jej częścią.